

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Feria. iii. post. iiii. d[omi]nicam adue[n]tus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

git: eternū q. d. Nunq̄ inde recedet. Qui
 ro: Si lachrymabilis subdāt: O: o: o: si in
 tantis sum? cruciatibz eternalr pmanſu/
 ri: saltē pncipem et rectorē nobis tribue q̄
 nos humane gubernet. Cōtra: Super eos
 statuet diaboli dominationē. dī. qui para
 tus est diabolo. **U**lter? Si gemētes et
 ylulantes dicāt. O o iustissime iudex et
 misericordissime si talē nobis pficias dñā
 rorem: saltē nobis exhibe gratā societate
 vnde aliquā habere possim? solationez.
 Cōtra subiūgit demonū societate dī. Et
 angelis eius. O sortiu horribile. **E**xē
 plū. Religiosus quidā ad extrema veniēs
 horribilr clamauit **M**aledicta hora in q̄
 religiosus fact? fuit: et siluit. Et post pau
 lum facie serena ait: Nō: sed bñdicta ho
 ra in q̄ ordinē intraui: et itez tacuit. Fra
 tres aut astātes orabāt p eo. Post duas
 aut horas dixit fratri q̄ astabat ex **V**oca
 fratres meos qm̄ audiuit de? orationem
 ipoz. Quibz ingressis ait: Vos de primo
 verbo qd̄ audistz turbati estis. Sed hec
 est causa verbi: Apparuerūt mihi demo
 nes terribiles parati ad recipiendā aiām
 meā z p timore extra me raptus maledi
 xi horā in qua intraui religionē. Dico aut
 vobis: q̄ si factus esset ignis de ere mixto
 cum sulphure q̄ duraret ab hoc loco vsqz
 ad finē mūdi z darez optio: an p mediuz
 illum ignē vellē trāsire: aut itez demōes
 sub forma videre: eligere pot? p ignē trās
 ire: Postmodū venit illa regina celi mat
 misericōdie: et fugauit demones: z ea visa ce
 pi spes: z p gaudio risi: z horaz q̄ intraui
 ordinez: et ipam q̄ me liberauit benedixi.
 Et his dictis feliciter postmodū obiit. **Q**
 uis putas tūc meror erit: quis luct? q̄
 tristitia cū sepabunt impj a sortio iusto
 rum z a dei visione: z traditi pātī demo
 nū ibūt cum eis in ignē eternū.

Pro tertio. Audistis zc. Terribiliss
 ma sunt hec nec dubiū: demones et
 plurimi reprobi sunt iā in illo igne col
 locati. Cur q̄ nō timerz o pētores. Dicūt
 iura. Pena vnus debet esse me? alteri?
 ff. de penis. l. Capitaliū. §. Famosus. Et
 .ij. q. viij. Quapropter. Quis vestz reus
 lese maiestatis pditor regis audies q̄ sui
 filios sunt morte crudelissima pempti: nō

timeret z angustaret si sciret crimē suū la
 tere nō posse: et velt nolit p̄gere cū opz
 corā rege. Expone et applica **H**ortādo ill
 lud Bern. in medita. Qui locū fuerūt in
 vicijs: erūt z in penis.

Feria. iij. post. iij. dñicam aduētus.

Aduētus

vera tenebrar zc. Prothe
 ma vt in alio aduētuali.

Pro primo. An decuerit filiū dei assu
 mere defectus et passibilitates mise
 rie nre. **N**ō. Nulla debet esse pena vbi
 nulla est culpa. Cōtra. **H**eb. iij. Nō hab
 bemus pontificē q̄ nō possit ppati infirmit
 tatibz nris tentari p oia p silitudine ab
 qz p̄co. **R**ūdet **B**ona. in. iij. di. xv. Abs
 qz dubio cōgruū fuit ch̄m̄ assumere ipaz
 naturā cū defectibz suis z passibilitatibz.
 Et hoc triplici rōne. Primo ppter salutis
 nre p̄ciū: qz p̄suerat nos redimere san
 guine suo. Secō ppter nre infirmitatē sul
 cūmentū. s. ad nre fidei p̄firmatōez: qz vicz
 p defectus talis manifestat nobis veri
 tas natū. **T**ertio ppter verita
 tis exemplum. In hoc enim dedit nobis
 exemplum tollende penalitatis. j. Petri
 iij. **C**risto in carne passo z vos eadē col
 gitatōe armamini. **E**ū aut dicit **U**bi nul
 la est culpa: ubi nulla debet esse pena. **V**er
 est de pena necessitate inflicta: nō de volū
 tate assumpta. **H**ec **B**onaue. **P**ro sun
 damēto. **D**ecuit vt ch̄s rex ver? nobis
 dona? **E**xemplū tolerādi labores. **B**alte
 rus in alexand. **E**xēplo moneāt fortes do
 cumēta vigoris. **E**rbibeat q̄cunqz regit.
Qm̄ sicut dicit **A**risto. lib. i. economicor. **I**m
 possibile est negligētibz dñis seruos sol
 cidis esse. **V**oluit q̄ dñs. **E**xemplo sui nos
 reddere sollicitos in bonis opibz agēdis:
 z penis tolerādis. **L**um q̄ q̄ritur: **A**n de
 cuerit zc. **D**ic tñ. **E**x qua sume deuotā cō
 tēplationē: qz si volumus esse de numero
 mēbroz suoz non timeamus laborare in
 operibz virtutū z labores et penas susti
 nere. **N**am sicut dicit **A**ugustinus. **R**ecu
 sat esse i corpe q̄ odiū nō vult sustinere cū
 capite. z **B**ie. **A**d magna p̄mia pueniri nō
 pōt nisi p magnos labores. **A**udite velli

eat voluptuosi: pigri. Et vos q̄ de tribu
latiōibus murmurat̄. Nā sicut d̄t Ber.
ser. de ra. palmar. P̄sēns tribulatio est
via vite: via gl̄ie: via ciuitatis habitaculi:
via regni. Figura. iij. reg. j. Helias. id ē
vir iust̄ ascendit cū turbine zc. Expon̄.
Jo. j. pe. iij. Eōcātes ch̄i passiōibz gau
dēt vt z in reuelatiōe gl̄ie? gaudeatis
exultantes.

Pro sc̄do. In p̄cedēti zc. Nūc de ter
tio qd̄ est mysteriū inexcitabilis exe
cutiōis. qz ibūt hi. f. reprob̄i in suppliciu:
iusti autē in vitā eternā. Ubi est cōsiderā
da triplex executio.

Prima est sententiē desolabilis disces
sionis. Ibunt hi.

Secūda ē sententiē miserabilis afflictio
nis in suppliciu eternū.

Tertia est h̄ie cōsolabilis introductio
nis iusti autē in vitā eter.

Prima est zc. Q̄ ibūt h̄ie reprob̄i descendēt a deo et
sanctis ei. Et nota q̄ licet p̄us sit posita

sententiā p̄ bonis q̄ s̄ma p̄ malos: tñ in exe
cutiōe p̄ius nominat̄ p̄sa maloz. In

dicis em̄ s̄me boni p̄riū est p̄ius z ma
gis recordari bona facta bonoz. q̄ mala

facta maloz. Sed p̄ius in executiōe no
minatur pena vt nos p̄ius q̄ timoris sūt

evadere mala studeamus: postmodū ap
petere bona discamus. Vel qz reprob̄i ex

se damnationē suā meruerūt: electi vero
magis ex dei misericōdia gloriā suā. Itē p̄us

erit purgandus mūdus reprobos expellē
do: oēs qz mūdī feces z fetores cū eis i ba
rathū deuoluēdo vt mūd̄ pulcer z niti

dus appareat z remaneat ad cōsolationē
bonoz. Ibunt ergo reprob̄i. i. separabun
tur a p̄sōtio beatorū. Et erit eis h̄ec sepa
ratio grauissima. Uñ chrysostr. sup̄ illud

math. iij. Dis arbor q̄ nō fa. fru. bo. exca
det. dicit. Honorā est gehēne suppliciu

z pes intolerabilis: tñ si decies mille ge
henas ponat aliquis nihil tale dicitur est

q̄le est ab illi? brē gl̄ie honore z ch̄i exo
sum esse. In hac autē separatione triplex

est damnosa p̄uatiō.

Prima est p̄uatiō celestis habitatiōis:
et h̄ec multū damnosa.

Secūda est p̄uatiō gl̄iose associatiōis.
Hec damnosior.

Tertia est p̄uatiō diuine visiōis z frui

tōis. Hec dānosissima. **P**rima ē zc. Ex
clusio a celo empyreo qd̄ ē lumio: s̄ aptis

simū z delectabilissimū hui? loci tā ame
ni tanua erit clausa reprob̄is in p̄petuum

Nā sic d̄t Apoc. xij. Nō introibit in ea ali
qd̄ cōinquinatū aut abominationē faciēs z

mēdaciū nisi qui scripti sūt in libro vite z
agni. Cōsidera q̄ntū erit bris gaudiū tan
te speciositatis locū habitare. At z. q̄nta

tristitia reprob̄is tā delectabilē habitatiō
nē sua negligentia z malicia p̄didisse. Sic

Greg. in homel. Si q̄s palato cordis sa
pere possit qd̄ admiratiōis habeat. Ec

ce sponsus. Quid dulcedinis. Et q̄ para
erant intra. cū eo ad nuptias. Sed quid

amaritudinis. Et clausa est ianua. **S**e
cūda est p̄uatiō gl̄iose associatiōis scz an
geloz z sc̄toz oim. Nā sicut d̄t Apoc. vi.

Foris canes z venefici z impudici z ho
micide: z idolis seruientes: z ois q̄ amat

z facit mendaciū. Cōsidera o q̄nta erit
bris iocūditas angeloz z sc̄toz oim esse

cōciues. Uñ greg. in homel. Que lingua
dicere aut q̄s intellect? capere sufficit illa

sup̄ne ciuitatis q̄nta sint gaudia angeloz
choris interesse: cū bris spiritibz gl̄ie con

ditōis assistere: p̄sentē dei vultu cernere.

Uñ q̄nta erit reprob̄is āgustia a tā nobi
li collegio i p̄petuū reijci. Ber. Qd̄ erit

cū seviderit illa miserāda cōcio reprob̄oz in
illas exteriores tenebras excuti z ab illa

beatoz ecclesia p̄petua excomunicatiōe
excludi. **T**ertia est p̄uatiō diuine visiōis

nis z fruitiōis in qua p̄sistit britudo ple
na. Sicut ei d̄t Sap. xiiij. Sūt d̄s odio

impius z impietas ei. Jo admitti nō va
lent ad visiōē diuine maiestatis q̄ nō vlt

det nisi mūdo corde. Barth. v. Bri mū
do corde qm̄ ipi deū videbūt. Inexplica

bilis pro: sus dulcedo beatoz erit videre
facie ad facie regē gl̄ie z eius frui infinita

bonitate. Jo ex magne deuotiōis spiritu
dictū est de bris Virant nec deficiūt in

illū quē prospiciunt: fruiuntur nec fastidiūt
q̄ frui magis sicut Ecōtra q̄ anxi? dolor

reprob̄is diuina visiōe z fruitiōe p̄uari.

Uñ d̄t. ri. vl. dif. iij. q̄ inter penas damni
carētia diuine visiōis est maxima z tristis

cia cāta ex illa carētia app̄ehensare pue
niens ex p̄pria malicia: est maxima in pe
nis sensus quia q̄uis dānatū nō appetant.

videre deū ppter amorē sue bonitatis: tñq̄ miser est hō qui a deo se auertit z tā in-
 vementē appetit videre ppter deside-
 riū p̄te delectatiōis: eo q̄ firmiter crede-
 re copellunt ex illa visione maximā dele-
 ctationē in vidente causari. Carētia igit̄
 illius visionis apprehensa vt pueniēs ex
 actuali malicia p̄te voluntatis: maxima pe-
 na damnatorū. In paruulis autē cum iolo
 originali descendētibz mitior est hec pe-
 na damni: nec ex hōiōi p̄uatiōe est in eis
 huiusmodi tristitia quia non est in eis ex
 actuali malicia p̄te voluntatis. Hec ex
 rich. Sūmū ergo beatorū gaudiū est vide-
 re deū. Sūma reproborū tristitia est illa vi-
 sioe p̄uari. Exemplū legit̄ q̄ maḡ iordā/
 nus q̄ fuit prior gñalis ordinis predicatorū
 per quādā villā transiens rogatus est
 visitare quādā obsessam: q̄ accedente de-
 mon eū litteraliter salutauit cū tñ mulier
 nūq̄ litteras didicisset. Interrogauit er-
 go eum magister Ior. di. Quare affligis
 hanc mulierē. Cui demon. Ad hoc p̄pellit
 Ior a creatore meo. Ad quē Ior. Dic mi-
 hi vbi velles esse si tibi daret optio. Cui
 demon. Cū tātus sis clericus miror q̄ tā
 simpliciter interrogasti. Et adiecit. Et tu
 dic mihi vbi velles esse si optio tibi daretur.
 Cui Ior. Vellem esse in celo. Ad quē
 demon. Sic vellem z ego. Cui Ior. Et quā-
 re velles ibi esse. Et demon. vt viderē il-
 lam clarā faciē creatoris. Quod audiens
 Ior. q̄si extra se raptus corruit z fleuit. Tā-
 dem ad se reuersus interrogauit dicens.
 Dic mihi quid velles sustinere vt posses
 illā faciē videre. Rñdit. oēs penas q̄s sus-
 tinuerūt oēs socij mei a die qua eieci sūt
 de celo z sustinebūt vsq̄ in diē iudicij. Ad
 quē Ior. Credo te esse vnū de melioribus
 demonibz. Cui demon. Vnū fui de sera-
 phin. Cui Ior. Dic mihi aliqd̄ s̄ claritate
 vultū di. Ad quē dñs. Nō sufficio tibi ali-
 qd̄ de hoc dicere cū etiā angeli eū inuen-
 tes ad hoc nō sufficerēt. Dicā tñ p̄ aliquā
 similitudinē. Si oēs flores p̄eriti z futuri
 oim arborū z oiz ḡminū biditas rois co-
 lor: z pulchritudo oim lapidū z metalloz
 z splendor solis: lune z stellaz: z ois claritas
 oim luminū q̄ vnq̄ ab initio splēdue-
 rūt sūt lucerēt: ois illa claritas respectu di-
 ne claritatis: non est aliud q̄ tenebrosa nox
 respectu clarissimi solis. Tunc Ior. ait. Q̄

miser est hō qui a deo se auertit z tā in-
 effabile gaudiū nō adq̄rit. Patz q̄ q̄ gra-
 ne est damnū a dei visioe p̄uari. Vñ chry-
 so. Due q̄dē sunt penenignis gehēne z ca-
 sus glie. Nouim⁹ autē q̄ multi gehennaz
 abhorret: ego autē casum glie multo ama-
 riore gehenna esse dico.

Pro tertio. Audistis. zc. Dulci ca-
 uere debetis ppter culpā vestram
 tale damnū incurratis. Dicit̄ q̄ppe regu-
 la iuris. Damū quod q̄s sua culpa sen-
 tit: s̄ sibi nō alteri imputari debet. ff. de
 re. iu. l. qd̄ q̄s. Nō imputetis ergo damnū
 illud p̄uatiōis glie diuine seueritari aut
 diuine p̄scientie: sed culpe p̄te qm̄ diuina
 p̄scientia nulli est causa labendi. xxij. q.
 ij. Nabuchod. Attendite. Credo multū
 cauere debetis p̄petrare casum p̄te p̄u-
 uandi essetis terrena hereditate p̄sertim
 nobili z pingui ac etiā bonis oibus z oibz
 bus charis vestris z amicis. Expōe. Vñ
 dete ergo. Cest a tout perdre. Tūc sic di.
 Ber. in meditatōibz dicit̄ poterit de rep̄-
 bis. Quid istis profuit inanis glia: breuis
 leticia mūdi potētia: carnis voluptas: fal-
 se diuitie: magna familia: vbi risus vbi io-
 cus vbi stantia vbi arrogantia:

Feria. iij. post q̄rtā dñicam. Aduentus

Hiucianus.

A opa tenebray zc. Prothe-
 ma vt in alio aduentuali.
Pro p̄mo. An chris assumpserit oēs
 defectus n̄ros p̄ter peccatum. Q̄ sic
 di. Bern. Descendit q̄ntū potuit descen-
 dere. Cōtra. Nō assumpsit defect⁹ mē-
 broz aut sensuū exteriōz aut egritudinū.
 Rñdet rich. in. ij. dist. xv. Defectū natū-
 redūane quidā sunt culpabiles z qdā pe-
 nales. Culpabiles autē assumere non po-
 tuit ppter sūmam rectitudinē q̄ est in eo.
 Penales autē quidā sunt ex peccato p̄so-
 ne in qua sunt p̄sequētes: quidā autem ad
 peccatū disponētes: z quidā p̄fectiōi gra-
 tie repugnātes: istos sumere nō debuit
 qz nec ipsum decebat: nec ad opus nostre
 redemptiōis expediebat. Vñ nō assum-
 p̄t: difficultatē ad bonū z pronitatem ad
 malū: nec ignorantie viciū. Alij autē sunt